

DLOUHODOBÝ ZÁMĚR

vzdělávací a vědecké, vývojové, umělecké nebo další tvůrčí činnosti

Cyrlometodějské teologické fakulty UP v Olomouci

Upřesnění na rok 2001

Olomouc, březen 2000

1. ÚVOD

1.1 Východisko upřesnění Dlouhodobého záměru CMTF UP na rok 2001

Vychází z Dlouhodobého záměru CMTF UP z října 1999.

1.2 Postavení a cíle CMTF UP

Cyrilometodějská teologická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci chce důsledně uplatňovat Dlouhodobý záměr rozšiřování spolupráce s příslušnými komisemi České biskupské konference a se všemi přípravnými aktivitami sněmu České katolické církve.

Dlouhodobě chce usilovat o vypracování kompatibilních studijních programů katolické teologie v rámci České republiky.

Dokončení všech vnitřních norem fakulty.

Úspěšná akreditace fakulty v roce 2001.

Spolupráce a prohlubování vzájemných vztahů se zahraničními teologickými fakultami.

Vypracování zásad spolupráce s připravovanou Teologickou fakultou MU v Brně.

Fakulta bude podporovat spolupráci s neuniverzitními institucemi v rámci katolické církve i mimo ni, včetně ekumeny (např. Akademie věd ČR, Česká křesťanská akademie, Česká katolická charita, Přípravná komise Plenárního sněmu katolické církve v ČR, atd.).

2. VYUŽITÍ INTELEKTUÁLNÍHO POTENCIÁLU MLADÉ GENERACE

2.1 Počty a struktura studentů

CMTF neuvažuje v blízké budoucnosti zvyšovat výrazně počet studentů akreditovaných magisterských oborů. Po případném schválení bakalářského programu *charitní a sociální práce* se počet studentů mírně navýší.

Vypracování strategie získávání studentů v závislosti na jejich uplatnění (kněžská služba, vyučování, pastorační činnost, charitní a sociální práce, sdělovací prostředky atd.).

Bude podporovat přiměřený nárůst našich i zahraničních studentů v doktorském studijním programu.

2.2 Otevřený přístup na vysokou školu

Přijetí na CMTF je v současné době podmíněno úspěšným absolvováním přijímacího řízení. Důraz bude kladen na vyšší jazykovou připravenost kandidátů a na objektivizaci přijímacího řízení. Budou vypracovány přípravné programy v distančních formách propedeutického studia, které umožní zájemcům překonat nedostačující středoškolské průpravy, a to především těm uchazečům, kteří nestudovali na gymnáziích.

Fakulta vypracuje soubor základních informačních struktur směrem k veřejnosti o smyslu, možnostech a výhodách studia a jejich formách, včetně informací o kreditovém systému.

2.3 Diverzifikace studijní nabídky

Bude vypracována strategie a programy, kterými fakulta přispěje k distančním formám přípravy ke studiu na vysoké škole.

Znovuotevření kombinací *křesťanská výchova – německý jazyk, křesťanská výchova – anglický jazyk*.

Vyslání studentů na studia do Říma.

3. VYSOKOŠKOLSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ A TRH PRÁCE

CMTF chce nadále rozvíjet různé formy spolupráce nejen s církevními institucemi ale také s různými společenskými a humanitně zaměřenými organizacemi a sdruženími. CMTF průběžně pracuje na koncepci pregraduální, graduální a postgraduální přípravy svých absolventů.

3.1 Monitorování situace na trhu práce

Fakulta se bude zabývat systematickým hodnocením výsledků svého průzkumu uplatnění našich absolventů a objektivizací informací o situaci na trhu práce.

3.2 Analýza poptávky a uplatnění absolventů

Analýza - CMTF bude sledovat vnitro církevní i společenskou potřebu a iniciovat nové možnosti studijních kombinací a oborů v návaznosti na výsledky analýzy.

3.3 Profesionální poradenství

Rozvoj práce Poradenského centra se předpokládá ve třech oblastech:

- a) formace kandidátů kněžství ve vztahu ke studiu (vztah s Arcibiskupským kněžským seminářem, formační komise ČBK) a koordinace se studijním program a pastorační přípravou
- b) formace laiků včetně pomoci v krizových situacích
- c) služba směrem k Univerzitě Palackého (studentská farnost a pomoc ostatním fakultám)

Vypracování programu duchovně-formačního doprovázení v duchu dokumentu ČBK „Duchovní péče o laiky působící v pastorační službě církve“.

Vytvoření podmínek pro permanentní dialog v otázkách formace s Arcibiskupským kněžským seminářem, včetně objektivizace nárůstu požadavků.

Vytvoření a stálé oživování struktur dialogu se studenty a studentů s vyučujícími i vedením fakulty.

3.4 Preferenční obory z hlediska uplatnění absolventů

Preferenčními obory jsou: doktorské studijní programy, magisterský studijní program „*teologie*“ se zaměřením na kněžskou službu v církvi, studijní program „*teologie*“ se souběžným studiem jiných oborů, „*učitelství pro 2. stupeň základních škol*“ různých kombinací, obor bakalářského studia „*charitní a sociální práce*“.

4. STUDIJNÍ PROGRAMY A VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Restrukturalizace a vývoj studijních programů

Studijní obory „*teologie*“ a „*učitelství pro 2. stupeň základních škol*“ byly již restrukturalizovány a jsou schváleny v nové podobě Vědeckou radou CMTF pro akademický rok 2000/2001. Zbývá ještě dokončit restrukturalizaci studijního oboru „*křesťanská výchova*“ – kombinované studium. Tímto úkolem se bude zabývat zvláštní pracovní skupina a měl by být splněn nejpozději do konce června 2000.

Zvýšená pozornost bude věnována růstu kvality doktorského studia tak, aby kvantitativní ukazatele nepřevážily nad kvalitativními.

Zvláštní důraz bude věnován diplomovým pracím (jejich zadávání v rámci katedry, obhajoby a zveřejnění výsledku práce studentů).

Bude vypracována metodologie vědecké práce specificky zaměřená na studijní potřeby fakulty.

4.2 Tvorba nových bakalářských studijních programů

Ve spolupráci s CARITAS - Vyšší odbornou školou sociální v Olomouci byl připraven k podání žádosti o akreditaci nový bakalářský studijní program „*charitní a sociální práce*“, jehož otevření se předpokládá po akreditaci již v akademickém roce 2000/2001. Další bakalářské programy (např. v oblasti církevní hudby, v oblasti ochrany církevních památek apod.) jsou ve stadiu úvah a průzkumů a jejich otevření se v nejbližší době zatím nepředpokládá.

4.3 Inovace již uskutečněných studijních programů

Magisterské studijní programy „*teologie*“ a „*učitelství pro 2. stupeň základních škol*“ již byly inovovány (viz též Výroční zpráva o činnosti CMTF za rok 1999). Měl by být inovován ještě studijní program oboru „*křesťanská výchova*“. Tuto inovaci by měla připravit zvláštní pracovní skupina do konce června 2000.

Stálý důraz bude kladen na vytváření individuálních studijních programů v doktorském studijním programu.

4.4 Řešení problémů studijní neúspěšnosti

Studijní neúspěšnost podle dosavadních zkušeností nepřesahuje 10 % a podle dlouhodobých průzkumů je spíše způsobena osobními, psychologickými nebo formačními problémy studentů než samotnými neúspěchy při studiu. Studenti, kteří mají problémy se studiem, se budou moci i nadále obracet na své vyučující v konzultačních hodinách, případně na vedoucí příslušných kateder. Řešení osobních, psychologických a formačních problémů studentů by mělo napomoci v příštím roce poradenské centrum fakulty, jehož obsah fungování se připravuje, případně ve spolupráci s poradenským centrem UP.

4.5 Rozvoj nových forem studia

Fakulta se připravuje na zavedení distanční formy studia místo formy kombinované pro studijní obor „*křesťanská výchova*“. Pro přechod na tuto formu studia je třeba zabezpečit na všech příslušných katedrách materiální a personální předpoklady. Ukazuje se, že je to možné nejdříve v horizontu asi 3 let. Proto se v roce 2001 s přechodem na tuto formu studia zatím nepočítá, ale je třeba pokračovat v přípravě na její zavedení v budoucnu.

4.6 Podpora studia zdravotně postižených

Fakulta i nadále bude zajišťovat a vytvářet podmínky pro to, aby ve všech studijních programech mohli studovat i studenti zdravotně postižení, jako je tomu ostatně již nyní. V případě realizace zamýšlených stavebních úprav budovy fakulty (půdní vestavba, obnova velké auly fakulty) se tyto podmínky ještě zlepší. Pro rok 2001 zůstává situace zatím beze změny.

4.7 Kreditový systém

Kreditový systém byl již zaveden pro obor *teologie* s výjimkou posledního ročníku studia, i když zatím bez podpory informačním systémem STUDENT. Počínaje akademickým rokem 2000/2001 bude kreditový systém zaveden pro všechny obory a pro všechny ročníky studia, i kdyby podpora systémem STUDENT nebyla ještě stoprocentní. Byl již vydán příslušný pokyn děkana, kterým se přechod na všeobecné zavedení kreditového systému studia na fakultě bude řídit.

Bude vypracována informační struktura pro studenty fakulty o smyslu, možnostech a výhodách kreditové formy studia.

5. CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

5.1 Tvorba studijních programů celoživotního vzdělávání

CMTF spolupracuje s mnoha církevními i společenskými institucemi a nabízí různé formy celoživotního vzdělávání. Jednotlivé katedry realizují různé formy duchovní osvěty a zajišťují různá setkání a konference v oblasti teologie i křesťanské výchovy na úrovni diecézí i celostátním rozsahu. Tvorba se bude týkat především: permanentní kněžské formace a vzdělávání, stálých jáhnů, pastoračních asistentů a pomocníků, katechetů, laických pracovníků církevních institucí, charitních pracovníků a laických pomocníků v oblasti rodinné pastorace.

Fakulta se zapojí do projektu „Univerzity třetího věku“.

5.2 Programy dalšího vzdělávání učitelů všech stupňů

CMTF poskytuje učitelům všech stupňů možnost dalšího vzdělávání a spolu s řadou dalších organizací vytváří studijní programy a realizuje aktivity potřebné pro tento proces.

5.3 Rekvalifikační kurzy

Fakulta se bude podílet na permanentní formaci kněží.

6. INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE

Informační systém na UP, jejíž je CMTF součástí, je budován na základě rozvíjení služeb Internetu/ Intranetu. Běžně je dostupná většina služeb Internetu, a tedy většina informačních zdrojů otevřených serverů celosvětové sítě. Dále jsou k dispozici webové stránky UP, jednotlivých organizačních jednotek a stránky zaměstnanců a studentů. Významnou součástí informačního systému UP jsou subsystemy EKONFIS a STUDENT.

Metropolitní síť UP je připojena na vysokorychlostní akademickou síť TEN 155 CZ. Na UP je pro studenty k dispozici asi 350 počítačových stanic, tj. přibližně jedna stanice pro 33 studentů.

Vzhledem k tomuto počtu je situace na CMTF UP velmi neuspokojivá. V roce 1998 připadalo na jednu počítačovou stanici 330 studentů. Po mírném zlepšení v roce 1999 je na jednu stanici 136 studentů. Kromě počtu stanic je limitujícím faktorem i stávající velikost učebny a její lokalizace v budově CMTF. To však souvisí s problémem nedostatku prostorových kapacit na CMTF vůbec. K mírnému zlepšení by mělo dojít v letech 2001 a 2002, kdy by se měla realizovat půdní vestavba, obnova auly a ostatních historických prostor. Do té doby zajistíme alespoň náhradní řešení a přemístíme učebnu do větší místnosti. Učebnu pak rozšíříme o nové počítačové stanice tak, aby počet studentů na jednu stanici klesl v roce 2000 na 85 a v roce 2001 na 60.

Zakoupíme software, který umožní lepší práci s některými významnými rozsáhlými teologickými díly minulosti v elektronické podobě (patrologie, dílo Tomáše Akvinského apod.). Takový způsob práce s informacemi je významnou pomocí pro studenty magisterského i doktorského studia.

V rámci činnosti IC CMTF zprovozníme a budeme udržovat některé vlastní www stránky na úrovni CMTF, protože takový způsob považujeme za operativnější. Na vlastních stránkách CMTF budou zveřejňovány práce studentů i pedagogů a prezentovány tematické diskusní skupiny.

Budeme dále pokračovat ve vedení odborného *semináře Věda a náboženství po internetu* a ve spolupráci s Templetonovou nadací v USA usilovat o založení Centra pro vědu a náboženství, které bude sloužit regionu Střední Evropy. **Zpřístupníme informace o knižních fondech knihoven Arcibiskupství, Arcibiskupského kněžského semináře, Centra Aletti a jiných teologických knihoven v Olomouci studentům, aby se rozšířily informační zdroje.**

7. VÝZKUM A VÝVOJ NA CMTF UP

7.1 Rozvoj výzkumu na vysokých školách:

a) Výzkumné záměry dle Dlouhodobého záměru UP:

1) Křesťanství a jednotná Evropa

2) Historický vývoj sakrální architektury olomoucké arcidiecéze (Morava a Slezsko), význam symbolu v umění a liturgii (spolupráce s FF UP)

- pokračovat v práci na těchto přijatých výzkumných záměrech

b) Další badatelské projekty dle Dlouhodobého záměru UP

Výzkum systematické teologie s ohledem na její různé podoby v dějinách křesťanského myšlení, na vybrané otázky církevních dějin a církevního práva, s důrazem na vybraná témata biblická, patristická a medialistická (grant GAČR „*Texty k dějinám středověkého myšlení*“ -Karfíková).

7.2 Zapojení do konkurenčního prostředí ve výzkumu a vývoji

Příprava vědeckého centra pro studie a překlady patristických, středověkých a renesančních autorů na katedře filosofie v návaznosti na získané granty a ediční činnost. Fakulta vypracuje program příprav a realizací mezinárodních i domácích kolokvií, kongresů a symposií.

Fakulta vypracuje systém ediční činnosti svých pedagogů v rámci UP (časopis, akta, monografie, studijní texty, sborníky, práce studentů).

7.3 Mobilita pracovníků ve výzkumu a vývoji

Univerzita Palackého považuje za nezbytné zvýšit mobilitu vědeckých pracovníků, a to především na základě získání dalších prostředků na vědeckou práci. Studijní volno, které nabízí platný zákon o vysokých školách, bude využíváno větší měrou než dosud hlavně pro zrychlení kvalifikačního růstu mladších pracovníků. To podpoří také vznik nových vědeckých monografií, publikací v impaktovaných časopisech a kvalitních učebnic. V ještě větší míře než dosud budou vysíláni mladí pracovníci na zahraniční vědecké pobyty. Roční výměnné pobyty studentů na zahraničních univerzitách budou i nadále zajišťovány smlouvou v rámci programu SOCRATES i v rámci studijních pobytů na základě jiných programů katolické církve.

7.4 Mezinárodní spolupráce

- spolupráce s Katholische Universität Eichstätt na projektu Handbuch der Dogmengeschichte“ Guadenlehre in der Schrift und Patristik (doc. L.Karfíková - Prof. Dr. M. Seybold)
- spolupráce s Evropskou katechetickou společností Brusel
- spolupráce s Teologickou fakultou Erfurt - společnost katechetických liturgů německy mluvící oblasti (AKL)

7.5 Zapojení do rozvíjející se infrastruktury

Jednotlivá grémia zpracují své rozvojové a strategické záměry do konkrétních programů a to především: knihovni rada fakulty ke zkvalitnění akviziční činnosti, grantová komise v metodice vnitřní grantové politiky fakulty a strategii získávání grantů, včetně vyškolení pracovníka pro tuto oblast a ediční komise vypracováním přesných postupů v edičních zásadách fakulty ve spolupráci s ostatními teologickými fakultami a ostatními institucemi, včetně neuniverzitních.

Fakulta připraví program, který bude reagovat na postupnou integraci ČR do EU.

8. AKADEMIČTÍ PRACOVNÍCI CMTF UP

Jednotlivé katedry CMTF se snaží získávat mladé teoreticky i prakticky dobře připravené pracovníky a nabízí jim doktorské studijní programy a další formy vědeckého růstu i spolupráce. CMTF vytváří vhodné podmínky pro kandidáty habilitačních a profesorských řízení. Jednotlivé katedry se snaží optimalizovat počty svých pracovníků vzhledem k rozsahu jejich pedagogické, vědecké i badatelské činnosti. Jednotlivé katedry vypracují program přípravy nových mladých pedagogů.

9. HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Pro akademický rok 2000/2001 se počítá se zavedením anonymních dotazníků pro studenty, v nichž budou studenti hodnotit každý jednotlivý předmět po jeho absolvování. Výsledky těchto anonymních dotazníků budou analyzovány příslušnou katedrou, která z nich bude čerpat podněty pro zkvalitňování své práce. Výsledky analýzy budou též zveřejňovány vhodnými formami (na vývěsce katedry, na webové stránce katedry apod.) a budou poskytnuty vedení fakulty pro zpracování celkového hodnocení fakulty. Bude se pokračovat v průzkumech uplatnění absolventů fakulty a ve sbírání hodnocení fakulty samotnými absolventy po určité době, kdy již získali první zkušenosti s uplatněním nabytých znalostí v praxi. Již dosud provedené průzkumy se ukazují nadějně a obsahují řadu cenných podnětů pro zkvalitnění práce jak jednotlivých kateder, tak i samotné skladby studijních programů a celkové koncepce vzdělávání na fakultě.

Fakulta bude v roce 2001 procházet procesem úplné akreditace, a proto se již nyní připravuje na tento proces tak, aby jím mohla projít úspěšně. Fakulta se snaží realizovat některá doporučení Akreditační komise již v období přípravy na úplnou akreditaci.

10. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

CMTF pokračuje ve spolupráci s římskými papežskými univerzitami a mnoha teologickými fakultami Střední Evropy. Fakulta realizuje výměnu pedagogů i studentů a podílí se na různých odborných projektech. CMTF chce za pomoci církevních organizací i v rámci programů EU realizovat další vysílání studentů do zahraničí k základnímu i postgraduálnímu studiu. CMTF poskytuje svým studentům širokou škálu možností studia cizích jazyků.

11. ŘÍZENÍ VYSOKÝCH ŠKOL

CMTF aplikuje nový vysokoškolský řád v návaznosti na vnitřní předpisy UP a vnitrocírkevní předpisy Kodexu církevního práva. CMTF průběžně koriguje své vnitřní předpisy a normy a snaží se optimalizovat pravomoci jednotlivých pracovišť i akademických funkcí. CMTF preferuje i nadále princip solidarity v rámci UP. Je připravena se podílet na přípravě základního dokumentu o poslání UP v rámci regionu i jednotné Evropy. CMTF podporuje různé formy interdisciplinárního studia.

Bude vypracována metodologie systematického získávání, zpracování a publikování informací směrem dovnitř fakulty a univerzity i mimo ni, která umožní efektivnější způsob rozhodování a participace odpovědnosti jednotlivých kateder a celé akademické obce na životě a činnosti fakulty.

Důsledně bude rozvíjena a kontrolována činnost jednotlivých grémií (VR, AS, katedra, grantové komise, ediční komise, knihovnická rada).

12. FINANCOVÁNÍ CMTF UP

Financování fakulty je zabezpečeno několika zdroji. Největší díl představuje státní dotace na výuku a provoz, dále částka na nespecifikovaný výzkum a vývoj, účelové dotace na řešení grantů a vlastní výnosy.

- Dělení dotace na UP. Státní dotace tvoří nejvýznamnější část příjmů fakulty. Budeme proto usilovat o transparentní dělení prostředků na fakulty v rámci UP. Vzhledem k trvalému nedostatku financí na fakultách se budeme aktivně podílet na procesu vzniku takového modelu dělení dotace na UP, který zohlední postavení fakult a prostředky na centrální režii školy a provoz univerzitních zařízení řádně zdůvodní. Model by měl také umožnit, aby byl vyvíjen účinný tlak na hospodárnost a efektivnost jednotlivých hospodářských jednotek.
Pro získání většího podílu na prostředcích nespecifikovaného výzkumu a vývoje budeme usilovat o větší úspěšnost v získávání grantových prostředků.
- V rámci rozšíření nabídky vzdělání v terciární sféře chceme ve spolupráci s CARITAS - VOŠ otevřít nový bakalářský studijní program „*charitní a sociální práce*“ a získat tak nové studenty.
- Vlastní výnosy. CMTF nedisponuje komerčně využitelnými prostorami, jejichž využití by posilovalo výnosy fakulty. Budeme proto usilovat o získání prostředků z placených kurzů pořádaných fakultou nebo vzdělávacích programů podporovaných sponzorsky.

Hospodaření na CMTF. Posilováním samostatnosti a zodpovědnosti fakultních pracovišť (kateder, institutů, národních výzkumných center) v nakládání se svěřenými prostředky budeme jednotlivá pracoviště stimulovat k větší aktivitě v jejich získávání a zároveň je vést k jejich hospodárnému využití. Dělení financí na pracoviště proto kopíruje metodiku dělení prostředků z úrovně MŠMT a UP a na základě schválených ukazatelů jsou přidělovány prostředky na provoz kateder a odměňování pracovníků.
Nadále chceme uplatňovat úsporná opatření a průběžně vyhodnocovat čerpání finančních prostředků.

13. UBYTOVACÍ A STRAVOVACÍ ZAŘÍZENÍ A PÉČE O STUDENTY

Ubytování a stravování studentů CMTF je určováno některými specifiky, které plynou z povahy studia. Studenti, kteří jsou zároveň specificky formováni ke kněžství jsou ubytováni v Arcibiskupském kněžském semináři nebo v řeholních domech. Fakulta je připravena podílet se na formování strategie budování kolejí ve správě Arcibiskupství olomouckého v synchronizaci s vysokoškolskými kolejemi UP.

Na základě změny metodiky financování ze strany MŠMT a na základě jednání vedení fakulty s vedením univerzity by měla od roku 2000 výše uvedená ubytovací a formační zařízení dostávat dotaci na ubytování studentů podobně jako je tomu u SKM.

Ostatní studenti mají možnost se ubytovat na kolejích. Vzhledem k jejich nedostatečné kapacitě jsou stanovena jednotná kritéria pro celou UP, jimiž se řídí přidělování ubytovacích míst. Studentům laikům nabízí AKS možnost ubytování, které však již není dotováno ze státního rozpočtu.

Stravování není nijak limitováno a každý student má nárok na odběr dvou jídel denně v zařízeních SKM.